

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Judecător: Olesea Țurcan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Nelea Budăi, Ion Muruianu, Valeri Efros

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Migrație și Azil
al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Companiei Internaționale de Asigurări
„Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, cu privire la
încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost
casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017, în partea
respingerii pretenției de încasare a despăgubirii de asigurare și în această parte a fost
emisă o nouă hotărâre, prin care a fost încasată de la Compania Internațională de
Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, în beneficiul Biroului Migrație și Azil al
Ministerului Afacerilor Interne, despăgubirea de asigurare în sumă de 117 879 lei. În
rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La 13 aprilie 2016, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a
depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA, intervenient accesoriu

Bruma Vladimir, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 01 mai 2015, în jurul orei 16:30, a avut loc un accidentul rutier, pe str-la Studenților, în apropierea intersecției cu strada Florilor din mun. Chișinău, în care au fost implicate autoturismele de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX și de model XXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX.

Reclamantul Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a menționat că, la volanul autoturismului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate, se afla colaboratorul Biroului Migrație și Azil, Patraș Veaceslav, iar automobilul de model XXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, era condus de către Bruma Vladimir, proprietar al autoturismului menționat, fiind SC „Politen Construct” SRL. În urma accidentului rutier produs, ambele autoturisme au fost avariate considerabil.

Reclamantul a indicat că, la 01 mai 2015, de către Secția Supraveghere Transport și Circulație Rutieră a Direcției de Poliție al mun. Chișinău, în temeiul art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, a fost intentat dosarul contravențional cu nr. 5036. Conform procesului-verbal cu privire la contravenție, vinovat de producerea accidentului rutier, a fost recunoscut Bruma Vladimir și i-a fost aplicată o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 40 unități convenționale și 5 puncte de penalizare.

Răspunderea civilă auto obligatorie, a automobilului de model XXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate SC „Politen Construct” SRL, condus de contravenientul Bruma Vladimir, a fost asigurată la CIA „Asito” SA.

La fel, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a indicat că, din momentul producerii accidentului rutier, reprezentanții CIA „Asito” SA, nu au manifestat interes în vederea deschiderii dosarului de daune, evaluării prejudiciului cauzat, în urma accidentului rutier și achitării despăgubirii de asigurare.

Astfel, la inițiativa Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, pentru a evalua a costurilor manoperei și pieselor de schimb necesare reparației autoturismului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, a fost efectuată examinarea mijlocului de transport de specialiștii Societății „Exauto-plus”, expertiză independentă, care prin actul nr. 919/05A din 07 mai 2015, au evaluat costul lucrării/pieselor în sumă de 213 097,87 de lei.

Reclamantul a menționat că autoturismul de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, a fost procurat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, de la dealerul autorizat Adam Opel A6 în Moldova, SRL „East-Auto-Lada” și beneficia de o perioadă de garanție de 2 ani, indiferent de distanța parcursă.

La fel, Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne a indicat și faptul că pentru a beneficia de asigurare, conform prevederilor contractuale, „East-Auto-Lada” SRL este unica entitate, care urmează să efectueze toate lucrările de reparație și întreținere curentă a autoturismului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX. Iar, în acest sens, pentru constatarea prejudiciului material cauzat autoturismului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, a fost solicitată complementarea evaluării preventive a pagubei materiale, produse în urma accidentului rutier, de la dealerul autorizat Adam Opel A6 în Moldova, „East-Auto-Lada” SRL.

Conform Raportului preventiv al dealerului autorizat Adam Opel A6 în Moldova, „East-Auto-Lada” SRL, nr. 290 din 29 iulie 2015, costurile manoperei și pieselor de schimb, necesare reparației autoturismului XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, au fost stabilite în sumă de 230 166 lei.

La 14 decembrie 2015, Biroul Migrație și Azil al MAI a expediat în adresa CIA „Asito” SA, o cerere, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în cuantum de 195 641,10 lei, pentru reparația autovehiculului de model Opel Insigna, număr de înmatriculare XXXXXX.

Prin răspunsul nr. 01-1-2379 din 22 decembrie 2015, CIA „Asito” SA a informat Biroul Migrație și Azil al MAI, despre faptul că suma solicitată nu este acceptată spre plată, fiind una excesivă.

Reclamantul a solicitat încasarea de la pârâta CIA „Asito” SA, în beneficiul Biroului Migrație și Azil al MAI, suma de 195 614, 10 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare pentru repararea prejudiciului material cauzat în urma producerii accidentului rutier și suma de 20 651, 45 lei, cu titlu de penalități și dobânzi de întârziere, pentru neexecutarea în termen a obligațiilor de plată a despăgubirii de asigurare.

La data de 15 martie 2017, reclamantul Biroul Migrație și Azil al MAI a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul CIA „Asito” SA a sumei de 28092, 37 lei, în calitate de dobândă de întârziere, pentru neexecutarea în termen a obligațiilor de plată și a sumei de 213 361, 17 lei, în calitate de penalități de întârziere, pentru neexecutarea în termen a obligațiilor de plată, din suma restantă, ce constituie 117 879, 10 lei.

Totodată, Biroul Migrație și Azil al MAI prin cererea de concretizare, a indicat că pârâatul CIA „ASITO” SA a acceptat să transfere, suma de 77762 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, prin urmare suma restantă, care urmează a fi achitată de pârâta CIA „Asito” SA constituie sume de 117 879, 10 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Migrație și

Azil al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, privind încasarea despăgubirii de asigurare, în sumă de 117 879,10 lei, penalităților în mărime de 213 361, 17 lei și a dobânzilor aferente în mărime de 28 092,37 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost admis apelul declarat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017, în partea respingerii pretenției de încasare a despăgubirii de asigurare și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost încasată de la CIA „Asito” SA, în beneficiul Biroului Migrație și Azil al MAI, despăgubirea de asigurare în sumă de 117 879 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

La 26 decembrie 2017, CIA „Asito” SA a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017.

În susținerea recursului, CIA „Asito” SA a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că au fost aplicate greșit normele de drept material.

Recurenta CIA „Asito” SA a invocat că, decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, este nemotivată și este adoptată cu încălcarea normelor imperative ale Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, iar aprecierea probelor este părtinitoare și arbitrară.

A invocat că persoana păgubită, Biroul Migrație și Azil al MAI, a avut dreptul să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate, pentru constatarea pagubelor, doar în situațiile prevăzute la art. 21 alin. (2) sau în cazul menționat la art. 23 alin. (13) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La fel, recurenta CIA „Asito” SA, a indicat că „East-Auto-Lada” SRL nu a fost desemnată în calitate de expert independent, pentru constatarea pagubelor, prin acordul părților. Mai mult, a menționat că persoana păgubită, Biroul Migrație și Azil al MAI, nu a invocat obiecții sau rezerve conform prevederilor art. 21 alin. (3) lit. d) și lit. l), art. 23 alin. (61) și alin. (13) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, împotriva expertului acceptat de ambele părți SRL „General Expert”.

Totodată, recurenta CIA „Asito” SA a indicat că, contrar prevederilor art. 21 alin. (4) și alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Raportul

preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, emis de „East-Auto-Lada” SRL, nu a fost întocmit în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904RL din 07 mai 2015.

Astfel, recurenta a concluzionat că raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de „East-Auto-Lada” SRL, nu poate fi admis în calitate de probă, conform art. 117 și art. 122 din Codul de procedura civilă și nu poate servi drept temei pentru calcularea despăgubirii în cadrul dosarului de daune, deoarece circumstanțele, care conform legii trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune, nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace de probă.

A menționat că, instanța de apel nu a indicat motivul din care, s-a luat în considerare Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, întrucât la materialele cauzei a fost anexat Raportul întocmit de SRL „Exauto-Plus” nr. 919/05A din 07 mai 2015, în care suma prejudiciului este de 213097,87 lei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentei CIA „ASITO” SA, prin scrisoarea de însoțire cu nr. 14455-4 din 23.10.2017 (f.d. 208), însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează că, recursul, a fost depus de către reprezentatul recurentei CIA „Asito” SA, la data de 26 decembrie 2017, cu respectarea termenului indicat la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 07 februarie 2018, în conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, în adresa intimatilor a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul Bruma Vladimir nu a depus referință în termenul stabilit.

Iar, Biroul Migrație și Azil al MAI, la 18 aprilie 2018, a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 martie 2018, completul din 3 judecători, a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural, aplicabile speței deduse judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de CIA „Asito” SA, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Materialele cauzei atestă că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 02 977385 din 01 mai 2015, Brumă Vladimir, care se afla la volanul autoturismului de model XXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate SC „Politen Construct” SRL, a fost recunoscut vinovat în comiterea accidentului rutier din 01 mai 2015, iar prin decizia de sancționare din aceeași dată, i-a fost aplicată, în temeiul art. 242 alin. (1) din Codul Contravențional, o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 40 u.c., ce constituia 800 lei, cu aplicarea a 5 puncte de penalizare (f.d. 26).

În urma accidentului rutier a fost avariat automobilul de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate Biroului Migrație și Azil al MAI, la volanul căruia se afla Patraș Veaceslav, colaboratorul Biroului Migrație și Azil al MAI.

Colegiul menționează că la constatarea circumstanțelor producerii accidentului rutier, s-a stabilit că răspunderea civilă auto obligatorie a contravenientului Brumă Vladimir, conducătorul automobilului de model XXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate SC „Politen Construct” SRL, era asigurată de CIA „Asito” SA.

La 06 mai 2015, Biroul Migrație și Azil al MAI, s-a adresat cu o cerere către CIA „ASITO”, prin care a comunicat despre producerea accidentului rutier la data de 01 mai 2015, iar la 06 mai 2015, CIA „ASITO” a deschis dosarul de daune cu nr. 150904R1.

Prin procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904R1 din 07 mai 2015, părțile, inclusiv Patraș Veaceslav, colaboratorul Biroului Migrație și Azil al MAI, au convenit de comun acord, că evaluarea daunei va fi efectuată la unitatea specializată SRL „General Expert”, fapt indicat în p.6.2, din procesul –verbal nominalizat (f.d. 81).

Procesul-verbal de constatare a pagubelor 150904R1 din 07 mai 2015, a fost remis către „General Expert ” SRL, unitatea de specialitate acceptată de părți, prin semnarea acestui proces-verbal, pentru stabilirea prejudiciului cauzat.

Astfel, SRL „General Expert”, a întocmit Actul de evaluare cost-reparație nr. 4881 din 14 mai 2015, prin care a fost stabilit că costul de reparație a autovehiculului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate Biroului Migrație și Azil al MAI, constituie suma de 97762,33 lei (f.d. 83-84).

Conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL, valoarea prejudiciului cauzat Biroului Migrație și Azil al MAI, proprietarul autovehiculului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, constituie suma de 213097,87 lei (f.d.14-15).

Iar, prin Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, la cererea Biroului Migrație și Azil al MAI, a fost stabilit costul manoperei și pieselor de schimb, necesare pentru repararea automobilului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate Biroului Migrație și Azil al MAI, în sumă de 195 641 lei (f.d.8-12).

Conform răspunsului nr. 01/1-2379 din 22 decembrie 2015, CIA ”Asito” SA a comunicat Biroului Migrație și Azil al MAI că, regularizarea daunelor cauzate în urma accidentului rutier, se efectuează în conformitate cu normele tehnologice, precum și prevederilor Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, care prevăd atât modul de stabilire a despăgubirii, cât și procedura evaluării costului reparației pe baza actului elaborat de către un expert – evaluator independent acceptat de părți, iar calculele efectuate de către SRL „East-Auto-Lada”, nu poate fi acceptat ca sursă veridică, dat fiind faptul că calculele efectuate nu corespund exigențelor legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 și conțin costuri și taxe nejustificate (f.d.7).

Totodată, la 28 ianuarie 2016, de către CIA „ASITO” SA și Biroul Migrație și Azil al MAI, reprezentat de către Patraș Veaceslav, au semnat acordul, privind plata despăgubirilor de asigurare nr. 150904R1, prin care au convenit că, mărimea prejudiciului cauzat persoanei păgubite, Biroul Migrație și Azil al MAI, constituie suma de 77762 lei. Însă, Patraș Veaceslav, colaboratorul Biroului Migrație și Azil al MAI, a indicat în acordul privind plata despăgubirilor de asigurare nr. 150904R1 din 28 ianuarie 2016, că nu este de acord cu cuantumul despăgubirii de asigurare menționat (f.d. 56).

Mai mult, Colegiul reține că la materialele dosarului lipsesc probe veridice, admisibile și pertinente ce ar confirma cu certitudine că la 12 februarie 2016, CIA „Asito” SA a achitat prin ordin de plată, către unitatea de specialitate „East-Auto-Lada” SRL, despăgubirea în sumă de 77 762 lei, conform Actul de evaluare a cost-reparație nr. 4881

din 14 mai 2015, Acordului privind plata despăgubirii de asigurare din 28 ianuarie 2016 și solicitării Biroului Migrație și Azil al MAI nr. 5/1-930 din 11 februarie 2016. Ori, la materialele dosarului a fost anexată, doar copia neautentificată, a deciziei din 04 mai 2015, a directorului General Interimar al CIA „Asito” SA, de plată a despăgubirii/sumei de asigurare în mărime de 77762 lei (f.d. 89).

Conform scrisorii nr. 5/1-93 din 11 februarie 2016, Biroul Migrație și Azil al MAI a solicitat CIA „ASITO” SA transferarea mijloacelor financiare, oferite conform acordului privind plata despăgubirilor de asigurare nr. 15004R1, încheiat la 28 ianuarie 2016, către Dealerul Autorizat Adam Opel A6 în Moldova „East-Auto-Lada” SRL (f.d. 85).

La 13 aprilie 2016, Biroul Migrație și Azil al MAI a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, prin care a solicitat încasarea de la CIA „Asito” SA, în beneficiul Biroului Migrație și Azil al MAI a despăgubirii de asigurare, penalităților și a dobânzilor aferente.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, privind încasarea despăgubirii de asigurare, în sumă de 117 879,10 lei, penalităților în mărime de 213 361 lei 17 bani și a dobânzilor aferente în mărime de 28 092,37 lei (f.d. 143-150).

De menționat că prima instanță a respins cererea de chemare în judecată a Biroului Migrație și Azil al MAI, fiind invocat faptul că Raportul de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL, nu a fost eliberat în corespundere cu prevederile art. 21 alin. (2) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, care stipulează că persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art. 19 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Prin urmare, prima instanță a concluzionat că reclamantul Biroul Migrație și Azil al MAI, în mod arbitral, a solicitat efectuarea la 11 mai 2015, a unui raport de evaluare a pagubei, fără prezența asigurătorului CIA „Asito” SA, ceea ce contravine prevederilor art. 28 alin.2 din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

De asemenea, prima instanță a reținut că Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, la cererea Biroului Migrație și Azil al MAI, nu este efectuat în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904R1 din 07 mai 2015, unele subpoziții sunt în plus, iar alte denumiri ale pieselor părților componente diferă, și la determinarea prejudiciului conform raportului invocat de reclamant, nu a fost invitat asiguratorul CIA „Asito” SA, or din actul de examinare a mijlocului de transport nr. 919/05A din 07 mai 2015, rezultă că a fost semnat doar de Brumă Vladimir, astfel, atele întocmite fără respectarea procedurii, nu pot servi temei de achitare a despăgubirii de asigurare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost admis apelul declarat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 24 martie 2017, în partea respingerii pretenției de încasare a despăgubirii de asigurare și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne despăgubirea de asigurare în sumă de 117 879 lei. În rest hotărârea a fost menținută (f.d.196-207).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel, încasând suma de 117 879 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, a luat în considerare, prevederile Raportului preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, la cererea Biroului Migrație și Azil al MAI.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5)

Cod de procedură civilă, instanța de apel judecând pricina în ordine de apel a trecut superficial asupra circumstanțelor cauzei și a apreciat unilateral probele din dosar.

În acest context, instanța de recurs remarcă că verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, instanța de apel a reținut selectiv unele concluzii ale primei instanțe, fără a intra în esența concluziilor remarcate de prima instanță, care au și constituit temei de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus în mod cert referitor la argumentele invocate de către reprezentatul părții CIA „Asito” SA, precum că persoana păgubită, Biroul Migrație și Azil al MAI, a avut dreptul să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate, pentru constatarea pagubelor, doar în situațiile prevăzute la art. 21 alin. (2) sau în cazul menționat la art. 23 alin. (13) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

De asemenea, instanța de apel, urma să se expună referitor la faptul că „East-Auto-Lada” SRL nu a fost desemnată în calitate de expert independent, pentru constatarea pagubelor, prin acordul părților și persoana păgubită, Biroul Migrație și Azil al MAI, nu a invocat obiecții sau rezerve conform prevederilor art. 21 alin. (3) lit. d) și lit. l), art. 23 alin.(61) și alin. (13) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, împotriva expertului acceptat de ambele părți SRL „General Expert”.

Astfel, adoptând soluția dată, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că drept temei de respingere a pretențiilor din acțiune cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare de către prima instanță, a fost faptul că atât Raportul de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL, cât și Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, emis de SRL „East-Auto-Lada”, au fost întocmite la cererea Biroului Migrație și Azil al MAI, cu încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) și art. 28 alin.(2) și (3) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În atare situație instanța de apel, reieșind din argumentele invocate de apelantul Biroul Migrație și Azil al MAI și în baza probelor anexate la materialele dosarului cum sunt: procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904R1 din 07 mai 2015, Actul de evaluare cost-reparație nr. 4881 din 14 mai 2015, întocmit de „General Expert” SRL, Actul de examinare a mijlocului de transport nr. 919/05A din 22 07 mai 2015, Raportul de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL și

Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, urma să verifice corectitudinea concluziilor primei instanțe, fapt însă ce nu a fost efectuat, ce indică la o examinare superficială a cauzei în ordine de apel.

Or, actele cauzei atestă că în urma deschiderii dosarului de daune și întocmirea procesul-verbal de constatare a pagubelor din 07 mai 2015, semnat inclusiv și de reprezentanții CIA „ASITO” SA și Biroului Migrație și Azil al MAI, a fost efectuată evaluarea costului de reparației automobilului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX și prin Raportul de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL, fost stabilită valoarea despăgubirii în sumă de 213097,87 lei, iar prin Actul de evaluare cost-reparație nr. 4881 din 14 mai 2015, întocmit de „General Expert” SRL, a fost stabilită valoarea despăgubirii în sumă de 97762,33 lei, pe când prin Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, fost stabilită valoarea despăgubirii în sumă de 195 641 lei.

Colegiul reține că contrar prevederilor art. 21 alin. (4) și alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, emis de „East-Auto-Lada” SRL, nu a fost întocmit în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904RL din 07 mai 2015.

Prin urmare, în speță nu este stabilit cu certitudine cuantumul prejudiciului cauzat Biroului Migrație și Azil al MAI prin deteriorare automobilului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, sau Raportul de evaluare a pagubei nr. 919/05A din 11 mai 2015, întocmit de „Exauto-Plus” SRL, Actul de evaluare cost-reparație nr. 4881 din 14 mai 2015, întocmit de „General Expert ” SRL și Raportul preventiv nr. 290 din 29 iulie 2015, întocmit de SRL „East-Auto-Lada”, conțin discrepante, în ceea ce privește piesele ce urmează a fi reparate și înlocuite, costul acestora și nu sunt efectuate în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 150904R1 din 07 mai 2015, unele subpoziții sunt în plus, iar alte denumiri ale pieselor părților componente diferă, și la determinarea prejudiciului conform raportului invocat de reclamant, nu a fost invitat asiguratorul CIA „Asito” SA, or din actul de examinare a mijlocului de transport nr. 919/05A din 07 mai 2015, rezultă că a fost semnat doar de Brumă Vladimir, astfel, atele întocmite fără respectarea procedurii, nu pot servi temei de achitare a despăgubirii de asigurare.

Iar, în conformitate cu art. 9 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În acest sens, Colegiul remarcă că pentru verificarea temeiniciei cerințelor cu privire la încasarea prejudiciului material, cât și pentru soluționarea legală și justă a

litigiului instanța de apel, urma să ia în considerație prevederile art. 148 Cod procedură civilă, care stipulează că, pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Mai mult, din procesele -verbale ale ședințelor instanței de apel, Colegiul reține că nu este menționată, în mod expres, opinia părților, privind numirea unei expertize judiciare, auto-tehnice merceologice, referitor la stabilirea cuantumului prejudiciului cauzat prin deteriorarea automobilului de model XXXXXX, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, care aparține cu drept de proprietate Biroului Migrație și Azil al MAI.

Colegiul reține că cele descrise, incontestabil indică la o examinare superficială a pricinii civile deduse judecății, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță, prin prisma prevederilor legale în conformitate cu pretențiile formulate de Biroul Migrație și Azil al MAI. Fără a fi dată o apreciere probelor, ce se conțin la dosar.

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și a verifica temeinicia și legalitatea hotărârii atacate, cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Ori, Colegiul ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. De asemenea, în speța dedusă judecății, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, a situației de fapt, care este diferită de la caz la caz.

Cele expuse supra, indică incontestabil la examinarea superficială a apelului și întru evitarea încălcării elementelor inerente ale garanțiilor procesuale, instituite la art. 6 §1 al Convenției, care reglementează dreptul la un proces echitabil și întrucât decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CIA „ASITO” SA, a casa decizia instanței

de apel și a remite cauza civilă la rejudecare la Cursa de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală și întemeiată, cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

A casa decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Bruma Vladimir, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nina Vascan